

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»
Τηλ. 210-7277591, <http://thepae.ppp.uoa.gr>

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΜΣ_2018-2019

A. Για την εξέταση στη ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Θεματικοί άξονες

- Η σχέση μεταξύ των ποσοτικών και των ποιοτικών μεθοδολογιών (χαρακτηριστικά, ασυμβατότητα, αντίθεση και μείξη)
- Εγκυρότητα, ποιότητα και χρησιμότητα της ποιοτικής και της ποσοτικής έρευνας
- Ποσοτικές μεθοδολογίες: Δημοσκόπηση και πείραμα
- Ποιοτικές μεθοδολογίες: Φαινομενολογία και συμμετοχική παρατήρηση.
- Μέθοδοι συλλογής ποσοτικών δεδομένων. Ερωτηματολόγια και κλίμακες μέτρησης
- Μέθοδοι συλλογής ποιοτικών δεδομένων: Συνεντεύξεις και προσωπικές καταγραφές
- Γενικές γνώσεις περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής (χωρίς ασκήσεις και μαθηματικούς τύπους)

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- ❖ Cohen, L. F., Manion, L. & Morrison, K. (2008): *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- ❖ Creswell, J. W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας* (Επιμ. Χ. Τζορμπατζούδης). Αθήνα: Ίων.
- ❖ Robson C. (2007). *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.

B1. Για την Ειδίκευση ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Θεματικοί άξονες

- Επιστημολογικά παραδείγματα για τη γνώση, τη μάθηση και τη διδασκαλία.
- Είδη, μορφές και μοντέλα σχεδιασμού των Αναλυτικών Προγραμμάτων.
- Δομικά Στοιχεία και Σχεδιασμός της Διδασκαλίας (σκοποί, στόχοι, μορφές, μοντέλα, μέσα, πορεία διδασκαλίας, διδακτικές ενέργειες, αξιολόγηση)
- Παράγοντες προσδιοριστικοί της διδασκαλίας: Αναλυτικό Πρόγραμμα και διδασκαλία, Μάθηση και Διδασκαλία, Προσωπική Θεωρία και Διδασκαλία
- Εκπαιδευτική Αξιολόγηση: αντικείμενα και μορφές αξιολόγησης, μέθοδοι/τεχνικές/μέσα αξιολόγησης, μοντέλα αξιολόγησης

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- ❖ Κασσωτάκης, Μ., Φλουρής, Γ. (2013). *Μάθηση και Διδασκαλία. Σύγχρονες απόψεις για τις διαδικασίες της μάθησης και της μεθοδολογίας της διδασκαλίας*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- ❖ Ματσαγγούρας, Η. (2013). *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας*, Αθήνα: Gutenberg.
- ❖ Φλουρής, Γ. (2000). *Αναλυτικά Προγράμματα για μια νέα εποχή στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Γρηγόρης.

- ❖ Φρυδάκη, Ε. (2009). *Η Διδασκαλία στην Τομή της Νεωτερικής και της Μετανεωτερικής Σκέψης*. Αθήνα: Κριτική.
- ❖ Χατζηγεωργίου, Ι. (2012). *Γνώθι το Curriculum*. Αθήνα: Ατραπός.
- ❖ Κασσωτάκης, Μ. (2018). *Αξιολόγηση των Σχολικών Μονάδων και των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- ❖ Ως συμπληρωματικό υλικό προτείνεται και το ηλεκτρονικό αρχείο: Πετροπούλου, Ο., Κασσιμάτη, Κ., Ρετάλης, Σ. (2015). *Σύγχρονες Μορφές Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης Με Αξιοποίηση Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών*
https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/.../00_master_document_with-cover.pdf

B2. Για την Ειδίκευση ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Θεματικοί άξονες

- Επιστημολογικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις του πολυπολιτισμικού φαινομένου των σύγχρονων κοινωνιών.
- Αρχές και στόχοι της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.
- Εξέλιξη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.
- Το φαινόμενο της μετανάστευσης / παλιννόστησης και η Διαπολιτισμική Εκπαίδευση.
- Εθνικό κράτος, παγκοσμιοποίηση και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση.
- Εκπαιδευτική πολιτική της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη γλωσσική και πολιτισμική ετερότητα.
- Ένταξη και αποκλεισμός.
- Αναλυτικό Πρόγραμμα και Διδακτικές Προσεγγίσεις της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- ❖ Παρθένης Χρ. (2013): *Θεωρία και Πράξη: Μάκρο και Μικροπροσεγγίσεις της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης υπό το πρίσμα Εφαρμοσμένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων*, Αθήνα.
- ❖ Παρθένης Χρ. - Φραγκούλης Γ. (2015): *Η Διαπολιτισμική Εκπαίδευση απέναντι σε νέες προκλήσεις. Ρομά. Μια θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση, Μεταίχμιο, Αθήνα.*
- ❖ Μάρκου, Γ. Π. (2010): *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: θέματα Διαπολιτισμικής, Μεταναστευτικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής*, τόμος II, Αθήνα.
- ❖ Μηλίγκου, Ευ. (2004): «*Η έννοια της Διαπολιτισμικής Διάστασης του Αναλυτικού Προγράμματος*», στο: Θ. Παπακωνσταντίνου & Αλ. Λαμπράκη-Παγανού (επιμέλεια) *Πρόγραμμα Σπουδών και Εκπαιδευτικό Έργο στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- ❖ Γκόβαρης Χ. (2013), *Διδασκαλία και Μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο*, Gutenberg, Αθήνα.
- ❖ Γκότοβος, Α. (2002): *Εκπαίδευση και Ετερότητα: Ζητήματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής*, Μεταίχμιο, Αθήνα.
- ❖ Παπατυλιανού, Α. (επ.) (2005): *Διαπολιτισμικές Διαδρομές Παλιννόστηση και Ψυχοκοινωνική Προσαρμογή*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- ❖ Δαμανάκης Μ. (2001): *Η Εκπαίδευση των Παλιννοστούντων και των Αλλοδαπών Μαθητών στην Ελλάδα*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- ❖ Επιστήμη και Κοινωνία (2007): «*Μετανάστες και Εκπαίδευση*», Εκδ. Σάκκουλα (τεύχος 17-18), Αθήνα.

B3. Για την Ειδίκευση ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Θεματικοί άξονες

- Αξιολόγηση, διάγνωση, εκπαίδευση και θεραπεία ατόμων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος

- Κύρια χαρακτηριστικά και βασικές έννοιες της Εφαρμοσμένης Ανάλυσης της Συμπεριφοράς
- Βασικές διδακτικές και θεραπευτικές μέθοδοι και τεχνικές της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς
- Μέθοδοι εκπαίδευσης και θεραπείας παιδιών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος
- Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες: είδη και τρόποι αντιμετώπισης
- Διάγνωση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών
- Χαρακτηριστικά και εκπαίδευση ατόμων με σοβαρά προβλήματα όρασης
- Χαρακτηριστικά και εκπαίδευση ατόμων με προβλήματα ακοής
- Ορισμός και κριτήρια μέτρησης της νοημοσύνης
- Διάγνωση νοητικής υστέρησης
- Μέθοδοι διδασκαλίας ατόμων με νοητική υστέρηση
- Μέθοδοι ένταξης ατόμων με αναπηρία
- Η οικογένεια των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Προβλήματα λόγου και ομιλίας: χαρακτηριστικά και αντιμετώπιση
- Βασικά χαρακτηριστικά ΔΕΠ/Υ και συνύπαρξη με διαταραχές αυτιστικού φάσματος και μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία)
- Γνωσιακές-συμπεριφορικές παρεμβάσεις σε παιδιά και εφήβους με ΔΕΠ-Υ
- Εννοιολογικό περιεχόμενο της μη φυσιολογικής ανάπτυξης: θεωρητικές προσεγγίσεις
- Αναπτυξιακά ζητήματα στην έρευνα και στην ψυχολογική πράξη: θέματα δεοντολογίας και μέθοδοι έρευνας

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- ❖ Heward, W.L. (2011). Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες: Μια εισαγωγή στην Ειδική Εκπαίδευση. Αθήνα: Τόπος (Επιμέλεια Α. Δαβάζογλου & Κ. Κόκκινος)
  - ❖ Thomas, D. & Woods, H. (2008). Νοητική Καθυστέρηση: Θεωρία και Πράξη. Αθήνα: Τόπος (Επιμέλεια Α. Ζώνιου-Σιδέρη & Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου)
  - ❖ Wilmshurst, L. (2010). Εξελικτική Ψυχοπαθολογία: Μια αναπτυξιακή προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg (Επιμέλεια Η. Μπεζεβέγκης)
  - ❖ Γενά, Α. (2002). Αυτισμός και Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές: Αξιολόγηση-Διάγνωση-Αντιμετώπιση. Αθήνα: αυτοέκδοση.
  - ❖ Γενά, Α. (2007). Θεωρία και πράξη της ανάλυσης της συμπεριφοράς. Αθήνα: Gutenberg
  - ❖ Γενά, Α. (2013). Η Οικογένεια του παιδιού με αυτισμό. Τόμος Α' Οι Γονείς Αθήνα: Gutenberg.
  - ❖ Γενά, Α. (επιμ.) (2017). Συστημική, Συμπεριφορική-Αναλυτική Προσέγγιση: Αξιολόγηση, διάγνωση, εκπαίδευση, θεραπευτικές παρεμβάσεις και ένταξη παιδιών με νευροαναπτυξιακές διαταραχές με έμφαση στη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος Αθήνα: Gutenberg.
  - ❖ Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. (2011). Εκπαίδευση και Κώφωση. Αθήνα: Πεδίο
  - ❖ Ζώνιου-Σιδέρη, Α. Σπανδάγου, Η. (2011). Εκπαίδευση και Τύφλωση. Αθήνα: Πεδίο
  - ❖ Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2012). ΔΕΠ/Υ Θεωρητικές προσεγγίσεις και θεραπευτική αντιμετώπιση. Αθήνα: Gutenberg
  - ❖ Παντελιάδου, Σ. & Αργυρόπουλος, Β. (2011). Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη. Αθήνα: Πεδίο
  - ❖ Παντελιάδου, Σ. (2011). Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη: Τι και Γιατί. Αθήνα: Πεδίο
  - ❖ Πολυχρόνη, Φ. (2011). Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Αθήνα: Πεδίο
- Πολυχρονοπούλου, Σ. (2011). Παιδιά και Έφηβοι με Ειδικές Ανάγκες και Δυνατότητες (τόμοι Α & Β). Αθήνα: Αυτοέκδοση.